

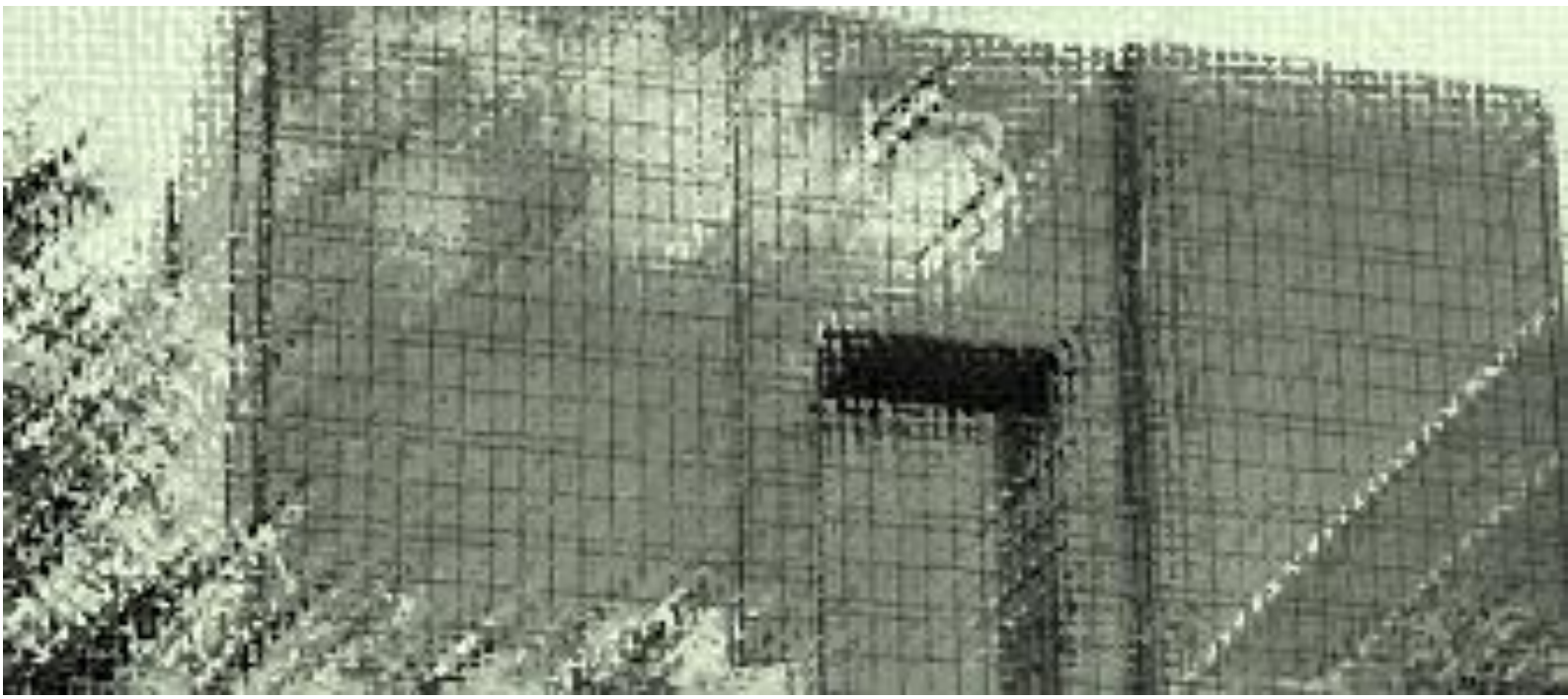

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

الزامات، ضوابط و فرایند اجرایی فعالیت پرداخت یاران و پذیرندگان پشتیبانی شده در نظام پرداخت کشور

ویرایش ۱/۰

۹۶/۷/۱۲

۱. مقدمه

نظر به توسعه فضای کسب و کار و شناسایی نیازهای جدید در این حوزه، نهادهای جدیدی به منظور تسهیل پرداخت‌های الکترونیک ظهور کرده‌اند. بر این اساس کسب و کاری با عنوان «پرداخت‌یار» قابل طرح است که از طریق انعقاد قرارداد با شرکت‌های ارائه دهنده خدمات پرداخت، استفاده گروه جدیدی از پذیرندگان را از ابزارهای پذیرش، ممکن کرده و اتصال این پذیرندگان به شبکه الکترونیکی پرداخت کشور را به صورت غیرمستقیم، میسر می‌سازد. این شرکت‌ها فعالیتی مشابه اما نه در انطباق کامل، با شرکت‌های تسهیل‌کننده پرداخت در عرف بین‌المللی انجام می‌دهند.

به منظور توسعه شبکه پرداخت و ساماندهی کسب و کارهای جدید، کسب و کار پرداخت‌یار با تعاریف و شرایط مندرج در این مستند به رسمیت شناخته شده، و صلاحیت متقاضی پرداخت‌یاری بر مبنای این مستند مورد ارزیابی قرار خواهد گرفت. شرکت‌های ارائه دهنده خدمات پرداخت می‌بایست بر مبنای مفاد مندرج در این مستند نسبت به ارزیابی صلاحیت متقاضی پرداخت‌یاری اقدام نمایند.

مفاد این سند در شهریورماه ۱۳۹۶ تهیه و تدوین شده و در ابتدای سال ۱۳۹۷ پس از اخذ بازخورد از ذینفعان شبکه پرداخت الکترونیک کشور مورد بازبینی قرار خواهد گرفت.

۲. اهداف

هدف این سند تبیین فرایندهای فعالیت شرکت‌های پرداخت‌یار و پذیرندگان پشتیبانی شده در حوزه پولی کشور است.

۳. دامنه

دامنه کاربرد این سند پرداخت‌های بدون حضور کارت از جمله پرداخت‌های درون برنامه‌ای مبتنی بر زیرساخت‌های همراه را شامل می‌شود که توسط شرکت‌های پرداخت‌یار مطابق با تعریف ارائه شده در این مستند به شبکه پرداخت کشور ارسال می‌شوند.

۴. تعاریف و اصطلاحات

۴-۱. **پرداخت‌یار:** شخص حقوقی است که در چارچوب این سند و براساس قرارداد منعقد شده با شرکت‌های ارائه دهنده خدمات پرداخت و تفاهم نامه منعقد شده با شرکت شاپرک فعالیت می‌کند. پرداخت‌یار پرداخت‌های بدون حضور کارت از جمله پرداخت‌های درون برنامه‌ای مبتنی بر زیرساخت‌های همراه را دریافت کرده و به شبکه شاپرک ارسال می‌کند.

۴-۲. **پذیرنده پشتیبانی شده:** شخص حقیقی یا حقوقی است که از طریق انعقاد قرارداد با پرداخت‌یاران و با استفاده از درگاه‌های پرداخت در اختیار این شرکت‌ها، اقدام به فروش کالا یا خدمات خود می‌نماید.

۵. شرایط عمومی متقاضی پرداخت‌یاری

- ۱-۵. متقاضی پرداخت‌یاری باید در قالب شرکت تجاری در جمهوری اسلامی ایران به ثبت رسیده باشد.
- ۲-۵. هیچ یک از اعضای هیئت مدیره و مدیر عامل شرکت متقاضی پرداخت‌یاری نباید دارای سوء سابقه در نظام قضائی جمهوری اسلامی ایران باشند.
- ۳-۵. هیچ یک از اعضای هیئت مدیره و مدیر عامل شرکت متقاضی پرداخت‌یاری نباید بدهی معوق به نظام بانکی جمهوری اسلامی ایران داشته یا دارای سابقه موثر چک برگشتی باشند.

۶. موضوع فعالیت پرداخت‌یار

موضوع فعالیت پرداخت‌یار بازاریابی، انعقاد قرارداد، ارائه خدمات پرداخت و نظارت بر عملکرد پذیرندگان پشتیبانی شده پس از اتصال آنها به شبکه الکترونیکی پرداخت است.

۷. الزامات پرداخت‌یاری

- ۱-۷. پرداخت‌یار به هیچ عنوان حق مبادرت به انجام فعالیت‌های بانکی و اعتباری را ندارد. مصادیق عملیات بانکی و اعتباری مطابق با مصوبات شورای پول و اعتبار است.
- ۲-۷. صدور هرگونه ابزار پرداخت، انتشار پول الکترونیک و عملیات ارزی در فعالیت پرداخت‌یاری ممنوع است.
- ۳-۷. پذیرش هرگونه ابزار پرداخت صادر شده توسط غیر «بانک» و پردازش و انتقال تراکنش‌های آنها توسط پرداخت‌یار ممنوع است.
- ۴-۷. پرداخت‌یار موظف به رعایت کلیه بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های صادره و قبول اصلاحات و تغییرات احتمالی این مقررات که توسط بانک مرکزی اعلام می‌گردد بوده و مکلف است عملیات خود را با دستورالعمل‌های صادر شده تطبیق دهد.
- ۵-۷. پوشش ریسک‌های ناشی از عملکرد پرداخت‌یار به عنوان یکی از پذیرندگان شبکه پرداخت الکترونیک و نظارت بر عملکرد آنها با شرکت‌های ارائه دهنده خدمات پرداخت طرف قرارداد با آنهاست.
- ۶-۷. مجموع حجم عملیات پرداخت‌یارهای زیر نظر یک ارائه دهنده خدمات پرداخت در یک هفته تقویمی نباید از مجموع حقوق صاحبان سهام ارائه دهندگان خدمات پرداخت بیشتر باشد؛ مگر آن که ارائه دهنده خدمات پرداخت از پرداخت‌یار ضمانت‌نامه و یا وثایق نقد شونده کافی اخذ نماید.
- ۷-۷. پرداخت‌یار به منظور تامین نیاز نظارتی ارائه دهنده خدمات پرداخت بر عملکرد وی، باید پاسخگویی ارائه دهنده خدمات پرداخت باشد و همکاری لازم را در جهت بازرسی‌های دوره‌ای با وی به عمل آورد.
- ۸-۷. پرداخت‌یار موظف به نظارت بر عملکرد پذیرندگان پشتیبانی شده خود است.
- ۹-۷. ارائه خدمات پرداخت‌یاری توسط پذیرنده پشتیبانی شده پرداخت‌یار ممنوع بوده و پرداخت‌یار موظف است نسبت به قطع خدمت ارائه شده به پذیرنده پشتیبانی شده متخلف اقدام کند.
- ۱۰-۷. نظارت ارائه دهندگان خدمات پرداخت طرف قرارداد پرداخت‌یار، نافی نظارت بانک مرکزی و شرکت شاپرک بر آن نبوده و بانک مرکزی و شرکت شاپرک در هر زمان می‌توانند راساً نسبت به بازرسی از پرداخت‌یار اقدام نمایند.

۸. اختیارات پرداخت‌یار

پرداخت‌یار می‌تواند بر مبنای قرارداد خود با پذیرندگان پشتیبانی شده به یکی از روش‌های زیر یا ترکیبی از آن‌ها، از پذیرندگان پشتیبانی شده کارمزد دریافت نماید:

۱-۸. دریافت مبلغ ثابت به ازای هر تراکنش،

۲-۸. دریافت درصد ثابت از مبلغ هر تراکنش (با سقف یا بدون سقف)،

۳-۸. دریافت درصد متغیر با سقف معین از مبلغ تراکنش.

۹. فرایند شروع به فعالیت پرداخت‌یار

۱-۹. متقاضی پرداخت‌یاری پس از تکمیل اسناد و ارائه تضامین و وثایق مربوط می‌تواند ضمن عقد قرارداد با یک یا چند شرکت ارائه دهنده خدمات پرداخت، که طبق قوانین و مقررات بانک مرکزی مجاز به فعالیت هستند، از خدمات شبکه پرداخت استفاده کنند.

۲-۹. در فرایند انعقاد قرارداد بین شرکت ارائه دهنده خدمات پرداخت و پرداخت‌یار، علاوه بر احراز هویت و اهلیت پرداخت‌یار، پوشش ریسک ناشی از فعالیت پرداخت‌یار به عنوان یکی از پذیرندگان شبکه پرداخت الکترونیک کشور و همچنین ساز و کار نظارت بر آن باید مدنظر قرار گیرد.

۳-۹. شرکت ارائه دهنده خدمات پرداخت فهرست پرداخت‌یاران طرف قرارداد خود را در اختیار شرکت شاپرک می‌گذارد.

۴-۹. پرداخت‌یار پس از عقد قرارداد با شرکت ارائه دهنده خدمات پرداخت، باید نسبت به عقد تفاهم نامه برای عملیات تسویه و نظارت فنی با شرکت شاپرک اقدام نماید.

۵-۹. شرکت شاپرک پس از عقد تفاهم نامه با پرداخت‌یار، از طریق تارگاہ خود این فهرست را در اختیار عموم قرار می‌دهد.

۶-۹. شرکت ارائه دهنده خدمات پرداخت اطلاعات پرداخت‌یار طرف قرارداد خود را مطابق با قرارداد فی‌مابین، در سامانه جامع پذیرندگان شاپرک وارد کرده و متقاضی را از پاسخ سامانه جامع مطلع می‌سازد. اطلاعاتی که توسط پرداخت‌یار در اختیار شرکت ارائه دهنده خدمات پرداخت و در مرحله بعد در سامانه جامع پذیرندگان شاپرک وارد می‌شود عبارت است از:

- اطلاعات هویتی، موقعیتی و یا ثبتی متقاضی،

- مشخصات حساب بانکی متقاضی،

- اطلاعات مربوط به بسترهای ارائه خدمات مشتمل بر تارگاہ، برنامه کاربردی و نظایر آن.

۷-۹. به منظور تسویه وجوه پذیرندگان پشتیبانی شده و کارمزدها، پرداخت‌یار می‌تواند حساب تجميع مبلغ تراکنش پذیرندگان پشتیبانی شده خود و همچنین حساب تسویه کارمزد خود را در هریک از بانک‌های تجاری افتتاح نموده و مراتب را مطابق با تفاهم‌نامه به اطلاع شرکت شاپرک برساند.

۱۰. فرایند تعریف پذیرنده پشتیبانی شده در شبکه پرداخت کشور

۱-۱۰. عقد قرارداد میان پرداخت‌یار و متقاضی پذیرندگی پشتیبانی شده: متقاضی پذیرندگی پشتیبانی شده می‌تواند به هر یک از پرداخت‌یاران مندرج در تارگه شاپرک مراجعه کرده و پس از تکمیل مدارک مربوط و ارائه اطلاعات لازم، قرارداد خود را منعقد نماید. قرارداد میان متقاضی پذیرندگی پشتیبانی شده و پرداخت‌یار باید مطابق با الزامات، ضوابط و مقررات انعقاد قرارداد با پذیرندگان پشتیبانی شده باشد. همچنین پرداخت‌یار می‌بایست فرایندی مستند به منظور احراز هویت و شناسایی کسب و کار پذیرنده پشتیبانی شده بر اساس اظهار وی داشته باشد. متقاضی پذیرندگی پشتیبانی شده باید متعهد گردد که در چارچوب قوانین جمهوری اسلامی ایران فعالیت نموده و مجوزهای لازم برای فعالیت خود را در صورت لزوم از مراجع ذیصلاح اخذ نموده باشد.

۲-۱۰. ثبت اطلاعات متقاضی پذیرندگی پشتیبانی شده در سامانه جامع پذیرندگان شاپرک: پرداخت‌یار اطلاعات دریافتی از متقاضی پذیرندگی پشتیبانی شده را به همراه سایر توافقات صورت پذیرفته در قرارداد فی‌مابین، به شرکت ارائه دهنده خدمات پرداخت خود ارائه می‌دهد. شرکت ارائه دهنده خدمات پرداخت، اطلاعات متقاضی پذیرندگی پشتیبانی شده را در سامانه جامع پذیرندگان شاپرک وارد کرده و پرداخت‌یار مربوط را از پاسخ سامانه جامع مطلع می‌سازد. اطلاعاتی که توسط شرکت ارائه دهنده خدمات پرداخت در سامانه جامع پذیرندگان شاپرک وارد می‌شود عبارت است از:

- اطلاعات هویتی، موقعیتی و یا ثبتی متقاضی پذیرندگی پشتیبانی شده،
- مشخصات حساب بانکی متقاضی پذیرندگی پشتیبانی شده (پذیرنده پشتیبانی شده می‌تواند بیش از یک شماره حساب برای تسویه معرفی کند)
- نوع و زمینه فعالیت (کد صنف و کد تکمیلی صنف)،
- مشخصات مجوزهای کسب و کار در صورت لزوم،
- اطلاعات مربوط به بسترهای ارائه خدمات مشتمل بر تارگه، برنامه کاربردی و نظایر آن،
- اطلاعات مربوط به توافقات صورت گرفته میان پرداخت‌یار و متقاضی پذیرندگی پشتیبانی شده وفق قرارداد فی‌مابین. این اطلاعات شامل زمان تسویه و حداکثر کارمزد توافقی (ثابت یا درصد، بر اساس توافق بین پرداخت‌یار و پذیرنده پشتیبانی شده) پذیرنده پشتیبانی شده می‌شود.

۳-۱۰. بررسی و فعالسازی پذیرنده پشتیبانی شده: پس از انجام فرایندهای لازم و ثبت درخواست در سامانه جامع پذیرندگان شاپرک، شماره شبا و کد ملی/شناسه ملی پذیرنده پشتیبانی شده مورد بررسی قرار می‌گیرد. پس از آن، در صورت صحت و انطباق موارد اشاره شده، پذیرنده پشتیبانی شده قادر خواهد بود کار خود را با پرداخت‌یار طرف قرارداد آغاز نماید.

۴-۱۰. پذیرنده پشتیبانی شده می‌تواند با بیش از یک پرداخت‌یار قرارداد منعقد نماید.

۱۱. فرایند تسویه تراکنش‌های پرداخت‌یار در شبکه پرداخت

وجوه تراکنش‌های پذیرندگان پشتیبانی شده، طی فرایند زیر مدیریت شده و توسط شرکت شاپرک تسویه می‌شود:

۱-۱۱. هر یک از پذیرندگان پشتیبانی شده نزد پرداخت‌یار شماره پایانه منحصر به فردی خواهد داشت.

۲-۱۱. پرداخت‌یار اطلاعات مربوط به پذیرندگان پشتیبانی شده شامل کد ملی، شماره ترمینال، شب، کارمزد و موعد تسویه توافق شده با هر پذیرنده پشتیبانی شده را به همراه سایر اطلاعات مورد نیاز از طریق شرکت ارائه دهنده خدمات پرداخت به شرکت شاپرک اعلام می‌نماید.

۳-۱۱. مبلغ همه تراکنش‌ها از همه ترمینال‌های پذیرندگان پشتیبانی شده، به حساب پرداخت‌یار طی سیکل‌های معمول در شاپرک واریز می‌شود.

۴-۱۱. پرداخت‌یار حق برداشت از حساب مقصد تراکنش‌ها را از خود سلب کرده و آن را به شرکت شاپرک تفویض می‌کند.

۵-۱۱. شرکت شاپرک بر اساس فایل دریافتی از پرداخت‌یار که حاوی اطلاعات تسویه با پذیرنده پشتیبانی شده است، در موعد توافق شده نسبت به تسویه و پرداخت مبالغ در وجه پذیرنده پشتیبانی شده در چارچوب سامانه پایا اقدام می‌نماید.

۶-۱۱. کارمزد پرداخت‌یار در انتهای هر ماه محاسبه شده و در حساب معرفی شده توسط پرداخت‌یار واریز خواهد شد.

۷-۱۱. مبنای تسویه شاپرک مانده حساب پذیرنده پشتیبانی شده در سامانه حسابداری شرکت شاپرک است. این مانده حساب از تفاوت مجموع مبالغ واریزی به حساب پذیرنده پشتیبانی شده از تراکنش‌های ترمینال منتسب به او و مجموع مبالغ برداشتی از حساب شاپرکی پذیرنده پشتیبانی شده در فرایند تسویه، محاسبه می‌گردد.

۸-۱۱. پرداخت‌یار مجاز است در هر بار تسویه با پذیرنده پشتیبانی شده، از هر یک از شباهای تعریف شده برای وی استفاده نماید.

۱۲. مقررات انضباطی

پرداخت‌یار موظف به فعالیت در چارچوب قوانین جمهوری اسلامی ایران و رعایت الزامات و دستورالعمل‌های وضع شده توسط بانک مرکزی بوده و در صورت تخلف پرداخت‌یار از این قوانین و مقررات مطابق با آیین‌نامه‌های انضباطی متناظر با آن برخورد خواهد شد.

* * *